

TELEGRAFUL ROMÂNULUI.

Nr. 76. ANUL XVI.

Telegraful este de două ori pe săptămână: joi și duminică. — Prenunțarea se face în Săbiu la expeditorii foiei pe afară la c. r. poște, cu bani gați prin scrisori francate, adresate către expeditorii. Prețului prenumerării pentru Săbiu este pe an 7. fl. v. a. iar pe jumătate de an 3. fl. 50. Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pen-

Săbiu, în 21 Septembrie (3 Oct.) 1868.

tru provinciile din Monarchia pe un an 8 fl. era pe o jumătate de an 4 fl. v. a. Pentru principii și țări străine pe an 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se plătesc pentru întreaga oră cu 7. cr. sirula, pentru a doua oră cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetiție cu 3 1/2 cr. v. a.

La cererea ce s'au făcut din mai multe părți, în interesul publicului nostru, vom edă „Telegraful Român”, pre timpul cât va dură congresul mai de multe ori, și respective deca va fi materialul totu a două di.

Prospectu congresualu.

Ori cât de mare a fost silința noastră de a fi esacti în referatul nostru despre congresu, trebuie să martorisim că suntem de parte de a fi descriu totul după cum există în realitate. Ni aru trebui să ne împărțim în mai multe părți să avem mai multe mâni pentru că să putem îndeplini tabloul, carele să puna pre cetitori în stare de a ave înaintea ochilor totu, dară totu ce se petrece în Săbiu dela convenirea membrilor congresului nationalu bisericescu alu Romanilor de religiea gr-or. din Transilvania și Ungaria.

Cu toate aceste ne ținem de datoria a face aceea ce potu puteri omenesci și a schiță încâtva și acele ce nu potu încapă în cadrele relațiilor despre ședințele publice. Cetitorii apoi voru ave bunătate a pune toate la locurile unde se cavine și si voru face ei în modulu acestă iconă care să o aiba despre congresu, despre aceea corporațiune, carea în adeveru e înaltători de anima.

Înca înainte de începerea ședințelor publice pentru înlesnirea lucrărilor în acestea, membrii aflară cu cu cale a se întruni în conferințe private, a discuta și pregăti lucrurile că să potă merge cu înțelegere cu care cetitorii potă vedea ca au decursu ședințele ținute până acum.

După acestă se făcu împărțirea în comisiuni, cari și ocupa pre deputatii mai totu timpul câtu prisosesc dela conferințele private și ședințele publice. Acestă înca e unu mediu prin care lucrurile se acceleră, dară și posibilă decurgerea loră netedă, încâtă fără de a ne maguli, putem dice în conștiința curată, că acestu corpă este la înaltătea misiunii se.

Comisiunile au toate importanța loră, asiă d. e. comisiunea pentru elaborarea regulamentului de organizarea provinciei metropolitane. Acestă are să elaboreze unu proiectu, carele să fie baza desvoltării vieții noastre nationali disericesci. Importanța regulamentului acestu nu lă potă pierde din vedere nici cum și interesulu ce lă descoperitu congresulu de alegerea unei comisiuni asiă numeroșe suntem de jă încredințați că au trecut și asupră comisiunii.

Totu asiă de însemnată e acea pentru elaborarea unei proceduri în lucruri disciplinare și divortiale.

La afacerile deosebirei a aceluor părți cari sunt încă mestecate cu serbi vedem că e rugatu a participa și Pre. Santi'a. Sea, Parintele Episcopu alu Aradului și adică la comisiunea respectiva spre a da deslășirile necesare, de cari, pentru cunoștințele detaiate ce le are în lucruri de acestă natura, Pre. Santi'a Sea dispune mai bine. Și asiă luându toate comisiunile dea rendulu la toate vomu află însemnată mare, care să atraga interesulu connationalilor nostri cu deosebire aceluor ce se țin de biserică resaritenă. [Ună din comisiunile mai recente nu o putem trece cu vederea acestă este cea emisă la propunerea dlui deputatu Borlea: pentru proiectulu ministrului de culte încâtă acelă cu măsurile espuse acolo pentru școala se pare a vatămă autonomiă bisericeii noastre în punctulu școlorului. Încâtă se pare, dicem, pentru că, folosindune de observarea dlui deput. Babesiu a da o parere decisa după primă cetire a proiectului nu se potă. Cu toate aceste temerea membrilor congresuali e justificată și obligațiunea congresului este de a veghiă asupră autonomiei bisericesci castigată cu atâtă greutate, carea, vatemenduse în ori care parte, aru fi că o naia care potă loia apa și

care în urma se aru putea face netrebuincioasă pentru plătire. Punctulu acestă atinsu de dl. Borlea este unulu din cele mai esențiale, pentru influința lui se vera în simulu familiilor și potă ave urmări asupră generațiilor viitoare.

Fiindu că detaliurile le facem cunoscute mai la vale, credem că și din cele schițate până aci, cetitorii și va face idea despre fișionomiă și despre activitatea congresului nostru.

Aceste premitiindu-le revenim mai în detaliu la lucrările comisiunii de 27.

Ședința I. a comisiunii de 27. s'a ținutu în 30. Sept. în carea înfățișându-se 22 membri, s'a purcesu la constituire, și prin aclamațiune s'a alesu

1. de preside D. deputatu Georgiu Ioanovicu
2. de notariu D. deputatu Ioane Păscariu
3. de referințe D. deputatu Ioane Alduleanu
4. de referințe substitutu D. deputatu Nicolae Popea.

Astfelu constituindu-se comisiunea, îndată s'a și aflatu de necesariu a hotărî înainte de toate modul de procedere la lucrările comisiunii, adică: cum se lucra comisiunea? și s'a decisu după o consultare, că operatulu Escelentiei sale, să se predea la unu membru alu comisiunii cu însărcinarea, că acestă studiandu operatulu, și combinându părțile lui connecse deameruntulu, se facă o propunere comisiunii întregi despre împărțirea materiei. Cu afarerea acestă fu însărcinatu referințele comisiunii D. Alduleanu, apoi s'a încheiatu ședința, și spre convenirea cea mai de aproape s'a determinatu diuă următoare.

II.

A două ședința a comisiunii de 27. s'a ținutu în 1. Oct. c. n. în carea referințele face următoarea propunere:

Să se împarta comisiunea întreaga în 3. subcomisiuni, că operatulu în regu după părțile lui connexe în 5 puncte principale, cari apoi se vina la subcomisiuni, și adică:

- a. organizamulu bisericeii întregi peste totu de jos dela parochii, până susu la metropolia,
- b. organizarea congresulu bisericescu, în care se cuprinde și legea electorală,
- c. regularea fondurilor și a episcopielor,
- d. trebile școlare,
- e. regularea parochielor.

Din aceste 5. puncte se potă vedea îndată misiunea cea prea, și ponderoasă a comisiunii de 27.

Referințele mai departe e de opiniunea, că lasandu-se tempu membrilor de a combina acestă propunere, de astadata să se încheie ședința, și după amădiadi să se continue. În urmarea acestă, comisiunea si-a disolvatu ședința.

Șied. III. 1. Oct. d. am.

Referințele recapitulându împărțirea operatului întregu în 5. puncte, și motivându acestă împărțire, propune a se decompune comisiunea în trei subcomisiuni, cari primindu însărcinarea de a prelucra materialulu împărțitu, la tempulu seu se refereze, în ședința plenară a comisiunii de 27. și adică

subcom. I. să se ocupe cu organismulu bisericeii în generalu, și cu organizarea congresului în specie,

subcom. II. cu organizarea fondurilor și a episcopielor.

Subcom. III. cu trebile școlare, și regularea parochielor.

Referințele propune mai departe a se staveri unele principii generale, cari să servescă de cinoșura, și de îndreptariu la fia-care comisiune, că

nu cum-va o comisiune să lucre după unu principiu iera ceea-lăta după altu principiu.

De și erau pareri diferite despre împărțirea materialulu la subcomisiuni, totuși în urmacomisiunii s'au învoitu la împărțirea propusă prin referințe, și aci s'au purcesu la decompunerea comisiunii în 3. subcomisiuni seu secțiuni în modulu urmatoriu: s'au alesu în subcomisiunea.

I. DD. Popea, Alduleanu, Branu-Leményi, Romanu, Babesiu, Cosm'a, Pesteanu, Georg. Ioanovicu, Maniu.

II. DD. Hani'a, Păscariu, Macelariu, Bici'a, Ales. Mocioni, Radulescu, Ioann Popovicu, Seracinu, Ant. Mocioni.

III. DD. Metianu, Păposiu, Hodosiu, Russu, Sig. Popovicu, Cermen'a, Iacobu Popovicu, Fauru, Pascu.

După acestă se stăverescu următoarele principii generali: 1.) Operatulu Escelentiei Sele servescă de materialu și de basă generală a lucrărilor, fără ca în adăgere, modificare seu stramutare să fie legate mâinile subcomisiunilor, 2.) organizarea să se bazeze pre sistemă reprezentativă sinodala, 3.) pre-totindenea să observeze proporțiunea de până acumi'a, adică 1/3. formăza preotii, 2/3. părți formăza mirenii, începu dela sinodulu protopresviteral până susu la congresulu metropolitanu, 4.) Presidiulu are să-lu poarte preotii, 5.) Căusele dogmatice nu se țin de felu de lucrările comisiunii, ci numai cele administrative, economice și giudiciale, cari sunt de natura mirenescă.

Aci s'a escatu o desbatere mai lungă și vi-vace s'au pusu adică întrebările: că ore mirenii să iee parte la Consistoriu ori ba? cari sunt căusele civile și cari cele dogmatice? apoi: cine e forulu în cause disciplinare? deca mirenii au dreptu a lege pre preotii: ore au dreptu a-i și destitui deca nu voru coresponde chemării lor? etc. și în urma se convoia toti la aceea, că întrebarea acestă, studiundu-se să se iee la desbatere atuncea, cândă va fi vorbă de consistorii, și de procedura. Atuncea cu multu mai usioru se va putea face o paralela între căusele strinsu dogmatice, civile, și disciplinare, decâtă acumă, cândă organismulu bisericeii întregi nici nu s'au pusu în lucrare. Și cu acestă ședința s'au încheiatu.

Ședința IV. în 2. Octobru a. c.

Fiindu că subcomisiunile sunt alese, urmăza decompunerea faptică a comisiunii de 27 precum și împărțirea materialulu între ele, avendu fie-care subcomisiune a se constitui, și totodata fie-care comisiune are a încunoștința pre D. Georgiu Ioanovicu presidele comisiunii de 27. despre ședinții, notarii și referinții subcomisiunilor respective, ca în casu de lipsă acestă totu să se potă pune în cointelegere, seu și a conchiamă comisiunea întreaga la ședințe plenare.

În urmarea acestor a subcomisiunile s'au re-trasu în localitățile sele că să si începă lucrările.

Comisiunea emisă pentru elucrarea unei proceduri în cause mateimoniale și disciplinare s'a constituitu, alegându de presedinte pre D. protopresbiteru Hane'a și de secretariu pre D. Gallu. Cum audim s'a și apucatu de ventilarea principioru generali pentru aceste proceduri și e verosimilu că și aci se va luă de base tratatulu respectiv din compendiulu dreptului canonicu edatu de Escelentia sea P. Metropolitu.

Congresulu nationalu bisericescu român

Ședința a două se țin în 17/29 Sept. sub presiulu ordinariu.

Îndată la începutu se cetesce protocolulu ședinței precedente din 16/28 Sept. m. c. și după putine modificări se autentica.

Alta propunere face dlu Dr. Maniu, că sa se introduca în protocolu per extensum cuventarea președintelui, cu carea au deschis congresul. Acesta se primesce se ordineză corigerea concului în acestu întielesu, se adauge ca cuventarea sa urmeze în protocolu după decurgerea obiectelor.

Dlu Protosincelu Mironu Romanu observă, căci de atari trebuie sa privim și cele de până aci, ca în protocolulu șiedintiei trecute eră bine sa se petreacă și servitiulu ddiescu de Dumineca, cu atât mai vertosu cu câtu e prevăditu și în regulamentul provisoriu. Ceea ce se primesce.

Sig. Borlea, face observare ca după ce în protocoalele parlamentare nu se punu titularile, sa nu se puna nici titulu de domnu La acest'a reflecteză dep. Dr. Maniu, ca acest'a la verificare a trebuit sa se faca dara și pentru istoria, și în fine și pentru deosebirea unor deputati cari au mai, unu și acel'a-si nume înca e de lipsa a se întrebuintă caracterele spre distingere.

Dlu Dr. Glodariu, observă ca sa se sterga la membrii congresului lôte titularile, și sa se accepte numai numirea de „parinte“. Nefiindu propunerea acest'a de nimenea spriginita rămâne delaturata.

Dlu dep. Macelariu face observarea, ca s'a titulat în protocolu, ca e în pensiu, ceea ce în adevăru nu e.

În fine Presied. reasuma observările făcute la protocolu și dice, ca pentru istoria sa se puna și titularile de asta data, iera pre viitoriu remane ca în protocolu nici numele, ci numai obiectulu sa se amintescă.

Presidiulu arata o depesă dela Dlu Marcu, Rotariu vice-colonelu, prin care acest'a face aretare, ca acum deocamdata este impeditu, de a veni la congresu. Se ia la cunoscintia.

Teodoru Serbu vicenotariu comitatensu, Moise Lazaru Protopresbiteru, Petru Rosic'a, senatoru, Filipu Pascu, asessoru comitatensu, Nicolae Gaetanu se infatiosadia la congresu și-si predau credentialele lor presidii; credentialele cautându-se și neaflându-se vre o greutate, toti 5 domni ablegati se verifica.

Dupa aceste Presiedintele provăca comisiunea verificătoare, a referă. În urmarea impedecării notariului comisiunii deputatulu Iulianu Ianculescu referă despre alegerea din cerculu de alegere din Ili'a și propune, că acest'a alegere sa se dechiare de nulificata și spre efeptuirea unei nōue alegeri sa se recerce venerabilulu Consistoriu archidieceșanu.

Dupa o desbatere pro și contra acestei propuneri cu majoritatea voturilor se dechiara alegerea din cerculu a XVIII. de alegere din Ili'a alu archidieceșei, ținută în 15 Septembrie 1868 de nimicita și presidiiulu congresualu se recerca spre ordinarea unei nōue alegeri.

Totu în cestiune de verificare deputatulu Metianu, că referintele comisiunii respective, relaționează despre alegerea din Chisineu, dieces'a Aradului, ținută în 5 Septembrie a. c., opinionându, ca deputatulu Michailu Nicora sa se dechiare de verificatu.

În contra acestei opinii se propune verificarea Dluu advocatu Emericu Stanescu de o parte, iera de alta parte nimicirea alegerii întemlate în Chisineu, cu privire la M. Nicora și Emericu Stanescu. Dupa finirea desbaterei acestoru propuneri prin majoritatea voturilor s'au primitu opiniunea comisiunii verificătoare, și deputatulu Michailu Nicora s'au dechiarat de verificatu.

Presiedintele provăca pre comisiunea esmisa pentru stabilirea regulamentulu de afacerile interne, a-si da relațiunea, în a cărei urmări referintele comisiunii Nicolae Popea relaționează se cetesce regulamentul provisoriu că proiectu din § în § și se primesce cu modificări facute de comisiune și cu unele facute în congresu, care regulamentul credem ca-lu vomu impartăși, câtu ne vomuputē inlesni, publiculu nostru cetitoriu.

La § 20 din proiectulu de regulamentul din cestiune se desfășura o discuțiune viua din carea facem după notiție stenografice urmatoriulu estrasu :

Dlu dep. Borlea : Inaltu Congresu ! La ali-ne'a din urma a acestui § mi ieu libertate a propune ca votulu minorității înca în rendulu a 3-lea sa se dica „votare nominală sēu secretă“; căci eu amu observatu de o parte ce aru fi vointi'a mai multoru membri de alta parte și votisarea aru fi în tōta privint'i'a mai liberala și mai corespundietōre . . .

Dlu dep. Alduleanu : Motiunea dlui Borlea este de însemnatate.

În regulamentul acest'a se afla numai o dispozițiune unde se dice ca votisarea secreta are locu numai la alegerile personali. — Prin urmare motiunea dlui Borlea merge de totu în alta direcțiune, fără fine, adeca cându voru cere 20 de membri ai congresului votisare nominala atunci potu cere și votisare secreta ori carele obiectu : scopulu votisării acesteia, este totu acel'a, care este în natura votisării secrete la alegerea persōneloru, adeca că sa nu se scie ca cum au votisatu fia-care

Asiă me rogu se fimu cu atentiune la acest'a întrebare. Eu în comisiune amu fostu pentru majoritate, și m'amu dechiarat în contr'a votisării secrete.

Eu m'amu dechiarat în contr'a acestei pareri, pentru aceea, căci deca s'aru primī votarea secreta, și concedem o atare dispozițiune, atunci ne vedem constrinsi a perde cea mai mare parte cu votare secreta, cându aru veni acest'a la ordinea dilei.

Va se dica, noi căroru ne este tempulu amesurat, nu putem sa primim astfelu de dispozițiune, care ne rapesce tempu fōrte multu, de care însa avem a ne folosi.

Asiă dara parerea mea este, ca o atare dispozițiune are se referi numai la unu obiectu de deosebita natura. Se potu nasce discuțiuni esacerbate, unde în locu de votisare nominala se cere votisare secreta. —

Votarea secreta nu este iertata fără numai în casurile alegerilor de persōne, unde natur'a lucrului aduce votisarea secreta cu sine. În alte obiecte votarea secreta, în evulu nostru, aru fi o restringere a publicității fără esemplu, care este chiamata de tribunalulu judecătorescu, a judecă ca cum au lucratu mandatarii ei în cutare obiectu. Toti voim sa fimu falosi, ca ce facem, voim că sa scia opiniunea publica, ca cum si-au datu parerea fia-care mandatariu, care au primitu misiunea unui cercu de alegere, moralulu însusi nu concede votare secreta.

Acestea a fostu motivele mele generali, de amu fostu în contra votisării secrete.

În specie, de aceea amu fostu în contra, ca cuprinde în sine unu ce, că cându s'aru află unii membri, căroru le-aru lipsi curagiulu sa vorbescă publice.

Pre temeiulu acestoru motive, rogu pre onoratulu congresu sa aiba bunatate a respinge propunerea dlui Borlea, propunendu totu odata sa se primescă motiunea comisiunii însărcinate cu acestu elaboratu. —

Dlu dep. Radulescu : Eu rogu pre dlu dep. Alduleanu sa nu presupuna, în casulu acel'a cându 20 membri voru cere votare secreta, ca acei'a nu aru avea curagiulu sa voteze nominala. Eu sunt pentru votulu minorității.

Dlu dep. Ioanovicu : Motiunea dlui dep. Borlea după parerea mea, nu corespunde principiului și vietiei parlamentare.

În tōte parlamentele este introdusa votisarea cea mai scurta prin radicare și ședere.

Deca se pertracteză unu obiectu de mare însemnatate, care postesce votisare nominala, atunci se voteze respectivulu alesu nominala, că sa veda lumea intrēga, și sa se convinga și alegatorii, ca cum au votisatu, ablegatulu lor. —

Eu înca vrēu, că sa se reduca votisarea secreta, numai la alegeri de persōne, căci atunci alegatorii, pōte de fric'a unei imăginate amenințări nu voiescu a-si dă votulu lor pre fatia, și mai bine facu deca votiseza secretu, de ore-ce ei au de a corespunde numai cugetulu lor. Dara deca cine-va este membru congresualu, atunci sa aiba și curagiulu, a-si esprime publice opiniunea lui și a votă pre fatia pentru ea, și sa primescă și responsabilitatea înainte publiculu și alegatorilor sei. Asiă me rogu sa se primescă propunerea comisiunii.

Dlu dep. Macelariu : Eu înca amu fostu de parerea minorității. Însa nu o amu partinitu pentru aceea ca dōra prin acest'a votisare s'aru restringe libertatea, ci că sa se daparteze tōta umbr'a, că cum aru fi influințata parerea unui membru.

Votarea secreta se referă la casuri momentose și delicate. CREDU CA DELICATE SUNT TOTE DISCUȘIUNILE NOSTRE.

Obiectiunea, ca perdem tempu multu, cându s'aru face propunere de 20 membri pentru votare secreta, nu are locu. Eu credu ca nu se pōte presupune asiă ce-va. Iera toc-m'a din contra amu perde tempu mai multu. Despre curagiulu nu voim sa

vorbescu nimic'a, căci trebuie ori și care dintre noi sa-si arele curagiulu sēu la tōta impregiurarea (asiă este !) de-si totu-dēon'a nu este consultu. —

S'au disu ca noi de aceea votisăm pre fatia, că sa veda lumea, ca cum au votisatu tramisii la congresu și după acest'a sa-i judece.

Eu credu ca decisiunile nōstre aduse se judeca după majoritatea congresului.

Dlu dep. Galu : Eu înca me alaturu lângă propunerea comisiunii, și nu me invoiescu cu propunerea secreta din punctu de vedere practic. Dlu antevorbitoru dice ca mai alesu atunci aru fi de lipsa cându este o cauza delicata.

Deca sunt cause delicate atunci sunt și șiedintie secrete, și din atari șiedintie nu iesu voturile nōstre în publicu. Eu credu ca fia-care 'și va aperi opiniunea sea. Asiă dara eu din punctu de vedere practic me alaturu lângă propunerea comisiunii.

Dlu dep. Gaetanu : Eu nu voiu a me lasă a enară întemlări devenite, din votisarea secreta, și aperta, căci le află fără locu. Sciu ca și cu votarea secreta și aperta se potu face destule abuzuri.

Eu nu află în votarea secreta o garantia mai mare în privint'i'a libertății câtu și a votisării aperte, de ore-ce totulu depinde dela libertatea individuala. Me alaturu însa totusi lângă motiunea comisiunii.

Dlu dep. Marienescu : Eu sunt pentru votarea secreta.

Esc. S. Dlu Presiedinte : Care polititi sa se radice la valōre de conculu propunerea comisiunii, sa aveli bunatate a ve sculă. (majoritatea se sculă.) —

Șiedint'i'a a III se ține în 18/30 și se începe la 9 ore. Se verifică protocolulu cu unele modificări neînsemnate. După verificare Par. Protosingelu Pope'a face observare, că în șiedint'i'a precedente s'au fostu decisu, că regulamentul pentru afacerile interne sa se tiparēscă și sa se imparta între membrii congresuali. La care observare Esc. Domnulu Presiedinte dice : ca notariatul sa îngrijasca, că regulamentul amintitu sa se dea în tipariu și apoi sa se imparta între membri congresuali.

Dupa ce Presiedintele face conosciutu congresului, că la Presidiu n'a mai intratu nimicu dela Șiedint'i'a de eri până la cea de fatia, pune la ordinea dilei proiectulu pentru organizarea Mitropoliei. Deci Dlu deputatu Ianculescu ia cuventulu și se adresează către Congresu în urmatoriulu modu :

Maritu Congresu ! După § 15 alu regulamentulu pentru afacerile interne, care s'au primitu de noi, au de a urmă interelatiunile membrilor și responsurile presidiiulu. Maritu Congresu ! Congresulu presinte pre lângă organizatiunea bisericeii nōstre are de a vindecă și ranele în privint'i'a miseriei stări a preotimei nōstre. Eu i-mi iau libertate a interpelă pre inaltulu Presidiu, ca are de cugetu, că în decursulu sesiunii acestui congresu presinte sa puna pre mēs'a congresului unu proiectu pentru îmbunătățirea Preotiloru ? și la acestu răspunsu me voiu redică și eu la cuventu.

Esc. Sea Dlu Presiedinte : Incātu me potu orientă în privint'i'a motiunii acesteia, amu de a responde, ca materialulu pentru prelucrarea unui atare proiectu, care are sa vie la ordinea dilei, i-mi lipsesce, și este unu ce naturalu, ca n'amu materialu, care se cere pentru proiectulu acest'a, de ore-ce noi până acum'a n'amu fostu organizati și n'amu fostu în legatura organica, căci ne-au lip-situ putint'i'a. Convingerea mea este dara, ca proiectulu acest'a până atunci nu-lu pōte luă congresulu la ordinea dilei, până cându respectivii nu se voru ascultă asupra lipseloru esistintiei lor. Declaru în capetu pre scurtu, ca până atunci, până pârțile Mitropoliei constitutive adeca : Parochiele, Protopresbiteratele, Eparchiele, Metropoli'a însăși și Congresulu nu se voru organiză, nu pōte fi vorba despre unu atare proiectu.

Asiă dara sa lasăm lucrulu acest'a sa mērga pre calea sea, ca în fia-care Parochia sa se adune în Sinode, și acolo sa desbata starea și subsistint'i'a lor. De acolo sa mērga parerile la sinodulu protopopescu, unde recensurându-se se voru tramine la sinodulu eparchialu, și apoi dela sinodulu eparchialu va capetă Congresulu că foru supremu materialulu recerutu, și atunci va putē aduce otărire. Eu ve spunu Dloru, ca multu aterna și dela individualitatea preotiloru nostri, cari sunt seraci, dara totusi după economi'a buna aru putea sa aiba stare bunicica.

Dlu Deputatu Ianculescu : Imi retienu dreptulu a face motiune în privint'i'a acest'a.

Escel. Sea Dlu Presedinte: La ordinea di-
lei este proiectul pentru organizarea Metropoliei.
Mai înainte de toate me rog să-mi dați voie a me
declara serbatoresc în privința punctului meu de
maneu în acest proiect. Primiți Dloru, ve rog
odată pentru totu-dună afidarea și convingerea
aceea, ca pe mine în elaborarea acestui opus m'a
condus, și credeti-mi, nu alta tendință nici altu
cugelu m'a povățuit, fără numai sentimentul cea mare,
santa liberala și basată pe Canone, care s'au enun-
ciatu înainte de acestă cu vre-o 600 de ani de
canonistulu celu mare în Biserica noastră. În ca-
nonulu 39 din Cartagena este manifestată a-
cēsta sentință din incidentulu interpretării acestui
canon, în carele se dice: Ca fie-care preot este
datoriu, a ascultă pre Episcopulu seu în privința
promovării la o treptă mai înaltă, însă deca preotulu
nu asculta atunci, cade și din treptă cea mai mică,
acēstă o dice valsamonu celu mai renumitu canonistu.

Aceste le dicu, că să depărtezu ori-ce umbră
de dictatura din partea episcopului și vreau să aretu,
că numai la unu casu salnicu, la unu casu de mare
însemnătate se întrebuintădă pedepsă a unui preot
la asemenea casu.

Asiă se dice „offici'a Ecclesiastica non sunt
potestatis Episcopalis, sed Canonum dignitatis et
auctoritatis“. Va să dica: ca unu episcopu nu între-
prinde atari mesuri de voință lui, ci pe basă Cano-
neloru atunci, cându 'lu întetiește lipsă bisericea,
câci precum în politica asiă și în biserica „salus
ecclesiastica est suprema lex.“ Asiă dara că să ajun-
gemu salutea bisericească mi-am luat de îndreptariu
proiectulu acestă, basatu pe Canonulu care, dice,
ca oficiile ecclesiastice nu sunt ale potestății epis-
copesci, ci ale autorității și dignității canoaneloru,
adecă: Episc. este îndreptatu a lucra după Canone.
Acestu principiu mare m'au povățuit pre mine dela
Alfă până la Omegă în acestu operatu.

Si asiă unde a-ți avea o nemulțămire în a-
cestu proiect, să nu me osândiți, ci să luați cartea.
s'o deschideți, că să ve convingeți, ca este volnicia,
dictatura, octoarea și ascultarea de canone, și
luarea în privința a autorității și dignității cano-
neloru? Ve rog dloru mai departe, să primiți și
afidarea mea fără îndoielă, cându spunu, ca eu n'amu
gasitu în condic'a canoaneloru noastre nici unu canonu,
care aru prejudecă spiritului constitutional, pen-
tru că aflu o vivacitate surprinzătoare în Cano-
nele Bisericea noastre, care nu sunt făcute de eri
de alaltăeri, ci din véculu IV-lea până în alu
VIII-lea. De atunci până astăzi n'au mai fostu lipsa
de codificatiune în privința dogmatica, scolara și
fundatiunale.

Regulările cele mai rationale sunt depuse a-
colo, de unde se vede, ca parinții în adevăr au
fostu parinți sfinti și științifici, câci din aceste
Canone s'au luat dispozițiuni pentru dreptulu ro-
manu civilu Theodosianu și Iustinianu. Biserica nu
s'a folositu nici odată de drepturi civile, ci totdeună
a fostu silită a se aperi de acestă, câci dreptulu
civilu a fostu mai defectuos de câtu dreptulu bise-
ricescu. Și deca ve va fi voință Dloru, să dați proie-
ctulu acestă alu meu unei comisiuni spre pertractare,
atunci eu, deca voință fi pofitu, totdeună voință da deslu-
șire. Sa avemu înainte ochiloru anse, ca noi totu tre-
buie să formăm unu trup întregu bisericescu. Că
trupulu acestă să aiba o viață norocoasă prosperitoare,
este de lipsa să fimu unu trup solidariu. (asiă este).
Vedemu ca trupulu nostru este unu ce solidariu și to-
tusi consta din mai multe membre și părți. Fie-care
parte are designată funcțiunea sa, în câtu nu pōte
d. e partea mână să saviorscasă funcțiunea a altoru
mădulare din trupulu meu; ochiulu înca că parte
din trup 'și are funcțiunea sa destinată, și fiindu
ca funcțiunile acestea trupesci sunt în armonia cea
mai bună, și dela funcțiunea armonica trupescă atâr-
na vivacitatea funcției mele, asiă este și cu trupulu
Metropoliei noastre. Sunt multe părți singuratece,
dara toate și au funcțiunile lor precise și delipte,
fie-care parte sa lucre în armonia cu celelalte părți
și atunci sa infățieșă trupulu metropolitanu că
unu trup cu vitalitate, care a primitu nu de adi
până mâne viață, ci pentru totdeună.

Aceste avându-le pre sufletulu meu vi le
împărtășiescu, că totu să ve puteți da parerea asupră
elaboratulu meu după propriile convicțiuni; dar eu
nu voi fi povățuit de nici o idee de predilectiune,
ci numai de canoanele pozitive. (Sa tră-
eșcă!)

Domnulu deputatu G. Ioanovicu citeza din regu-
lamentulu pentru afacerile interne §. 9. după care
în casuri mai momentose numărulu membrilor de

comisiuni se pōte înmulți și fiindu proiectulu
din cestiune, despre organizarea Metropoliei noastre
este de cea mai mare momentositate, propune, că
congresulu să emită o comisiune câtu de nume-
rōsa, care săși dea parerea, despre proiectu, se
rōga însă, ca deca i s'aru primă propunerea să se
suspende ședința pre orecātu tempu, pentru că să se
pōta întielege membrii asupră celor ce sunt a se
alege în comisiune. Deputatulu Alessiu Popovicu
voiesce că să se aducă decisiune, că elaboratulu
presentatu congresulu să se ia de basă în comisi-
unea alegenda. La acēstă reflectăza

Presedintele, ca parerea generală este, că pro-
iectulu acesta să se predea comisiunii fără adăsu
„de basă“, (se primesce). Ședința se suspende
pre unu patraru de ora.

Redeschisându-se ședința Dlu deputatu Aldu-
le nu, arata ca în urmă unei constatări a mem-
briloru s'au învoitu a compune o listă de membrii,
pre carea o predă Presidiulu cu propunerea, că să
alēga pre acei'a de membrii ai comisiunii, pre care
ia însemnatu pre listă. Deci Presedintele, după ce
face întrebarea, că primescese numărulu de 27 din
care se constea comisiunea, pentru elaborarea re-
gulamentulu de organizatiune a provinciei Mitro-
politane, și din partea congresulu se răspunde
cu unanimitate afirmativă, cetesce pre următorii că
proposi de membrii ai comisiunii și adecă:

Alduleanu, Brănu de Lemény, Puscariu, Popea,
Hanni'a, Metianu, Piposiu, Macelariu și Hodosiu; Mi-
ronu Romanu, Bic'a, Rădu, Popovicu, Antoniu
Mocioni, Cermena, Alexandru Mocioni, Babesiu, și
Cosma; Ioanovicu, Fauru, Dr. Maniu, Pascu, Iancu-
lescu, Seracinu, Popovicu Ioann și Pestanu. Membrii
proposi pentru comisiune se primescu. Dar fă-
cându-se din partea Dlu Deputatu Mironu Ro-
manu observarea, ca Dlu Antoniu Mocioni
s'a alesu în comisiune, că tenetoriu de diecesă
Aradului, rōga congresulu să-si facă rectificarea în
privința acēstă. Dlu deputatu Ianculescu vrea se
recēda în favōrea Dlu Antoniu Mocioni asemenea
și Dlu deputatu Cermena, însă Dlu deputatu Dr.
Maniu observa, ca declarațiuni de aceste de rece-
deri aru fi unu casu de precedentă în contră
statutulu primitu și asiă Presidiulu are singuru nu-
mai să dispuna, ca cine este alesu în locul Dlu
Mocioni.

Deci Presedintele propune din Eparchia
Caransebiului pre deputatulu Antoniu Mocioni și
în locul densusui, pentru diecesă Aradului, propune
pre deputatulu Radulescu.

Dlu deputatu Macelariu da deslușire despre
unii membri, cari s'au alesu în comisiune, dar nu
sunt încă presentu, (Mocioni și Babesiu) ca
acei'a s'au propus cu acia condițiune, deca voru
sosi, până cându comisiunea 'și va începa agende-
le sale. Dlu deputatu Ioanu Bic'a aru dori, să se
alēga o comisiune de 9 barbati, cari au cunoscința
despre membri congresuali și acēsta apoi se pro-
puna pre membrii, ce sunt ase alege în comisi-
une. Dni Deputati Boilea, Macelariu, Puscariu a-
fla propunerea Dlu Ioan Bic'a și de prisos și
celu din urma în contradicere cu regulamentulu.

Dlu deputatu Manu: Onoratu Congresu! În-
tre agende principale ale acestui Congresu nu
sta numai organizarea bisericea noastre, ci după
înviatiunea unui § care a făcutu posibilu întruni-
rea în Congresu, este o chiamare, ba mai cu sēma
în părțile metropoliei noastre din Banatu, este unu
lucru foarte durerosu, neregularea afacerilor pur-
cēsa din despartirea Ierarchiei române de cea ser-
bēscă. Întru acestea vinu mai întâi comunele a-
mestecate, care și până astăzi stau sub jurisdicți-
unea Ierarchiei serbesci. Totu acesti frati nu potu
gustă din bunătatea că să fie alesi, sperăm înse-
ca acēsta cestiune se va deslegă pre viitoriu.
Cestiunea care devine din despartirea Ierarchiei
noastre de cea sarbēscă privitorie la averea biseri-
cēscă, fundatiunala și la manastiri este de mare
importantia. Articul de lege XI, care cu referința
la Metropolia noastră s'a adus în dietă din Pestă și
anume § 8 din acestu articulu este celu mai vate-
matoriu pentru noi, pentru că a lasatu nedeslegată
acēsta cestiune și ne au îndreptatu pre calea legală.
În acestu paragrafu se dice cumca causă comuni-
tăților mestecate să se aducă în deslegare prin im-
paciune reciproca. Deca din partea Congresulu
nu s'aru putē aduce o impaciune atunci partea
neîndestulată trebuie să purcēda pre calea legi.
Noi în comisiunea alēsa nu suntem impedecati că
să ne dăm parerile asupră acestei cestiuni și să
o tractăm de una cestiune urgiute, asiă dara pro-

punem emiterea unei comisiuni constatatorie din 9
membrii, cari să se ocupe cu pertractarea acestei
cestiuni și să propună unu proiectu congresulu
în privința acēstă. (Se primesce.)

Dlu deputatu Ioanescu dice ca fie-care propu-
nere să se dea în scrisu Presidiintulu, la care Dlu
Deputatu Dr. Maniu reflectăza, ca în câtu o propu-
nere nu privēsce la aducerea unui statulu biseri-
cescu în sensulu regulamentulu, se pōte face propu-
nere și oralmente. Dlu deputatu de Lemény cugetă, ca
nu de e lipsa a se face propunerea acēstă formulată
în scrisu, fiindu ca propunerea acēstă nu este nouă,
ci ca se amintesc și în cuventulu de deschidere
alu Escel. Sele Mitropoliei și mai departe doresce
a se trece alegerea comisiunii spre care scopu pro-
pune suspenderea ședinței pre unu patraru de ora.
Dr. Glodariu în legatură cu propunerea Dlu Manu
face mențiune de amestecurile Ministeriulu în afa-
cerile Metropoliei și se alatură lângă propunerea
dlui Maniu cu acelu adăsu să se facă unu
memorandu, că pre viitoriu să se ocolēscă atari a-
mestecuri.

După pauza de o ¼ de ora redeschidându-se
ședința, Presedintele face cunoscutu congresulu
combinatiunea în privința membrilor ce sunt de
a se alege în comisiunea, care se elaborēza unu
proiectu, privitoriu la pretensiunile Româniloru fa-
ția cu comunele amestecate cu serbi și fația cu
fondurile și manastirile, și propune de membri a-
cestei comisiuni pre Dni deputati: Ioanovicu, Ba-
besiu, Romanu, Dimitrieviciu, Pascu, Maniu și Iancu-
lescu. Presidiulu se ofera a servi comisiunii cu
actele sinodali dela din 1864, barbatiloru de în-
credere a-i metropoliei noastre, cari au luat parte
la congresulu din Carlovitiu în anul 1865.

Dlu deputatu Fauru face propunere, ca co-
misiunea acēstă câtu mai currendu să se constituie
și să pună elaboratulu pre mēsă congresulu. Dlu
deputatu... e de parere ca agendele comisiunii ace-
stei sunt de mare importantia și grele, și asiă
propune, ca să i se dea tempu mai îndelungatu
pentru pregătirea elaboratulu seu.

Dlu deputatu Sigismundu Popovicu propune
să se facă regula universală, motiunea dlui depu-
tatu Fauru pentru toate comisiunile. (se primesce).

Dlu deputatu Macelariu face motiune, și rōga
pre Presidiu pentru propunerea de membri a unei
comisiuni bugetare carea se fie totu deodată co-
misiune petitiunarie. Presedintele propune spre
primire pre domni deputati:

Ianculescu, Stanu, Popovicu, Cosm'a,
Filipescu, Nicōra și Rosiescu. Dlu deputatu
Macelariu mai propune, ca comisiunea bugetarie
se facă unu elaboratu până pe diu'a urma-
tōria. După aceste se face din partea dlui de-
putatu Puscariu propunerea, ca comisiunile să se
adune după amēdi la 4 ore. La reflectarea dlui
dep. Cosm'a ca e alesu în două comisiuni, Pre-
sedintele propune pre dlu deputatu Bonciu în co-
misiunea bugetaria. (se primesce).

Dlu deputatu Ionescu: Onoratu Congresu!
în sferă activității congresulu nostru nu vinu nu-
mai lucruri economice de a se pertractă, ci și lu-
cruri de judecatorie precum sunt causele divor-
tiale și disciplinare. Eu amu cititu proiectulu a-
cestă și nu vedu în tressulu nici o dispozițiune ca
după ce procedura au să se decida causele divor-
tiale și disciplinare. În totu proiectulu acestă nu
aflu nici o lege și nici o procedură în privința
instantiilor care au să judece asupră cauzelor
divortiale și disciplinari. Procedură pentru causele
divortiale în Tranșilvania este diferită de procedură din
Banatu și Ungaria. În Tranșilvania sunt că primă
instantia scaunele Protopopesi. În Ungaria și Ba-
natu scaunulu Consistoriale. Aceste proceduri sunt
remase dela Ierarchia sarbēscă și se basēza pre
unu usu. De buna sēma de aici înainte trebuie
să se facă o unitate între aceste proceduri și pen-
tru totă Ierarchia să fie asemenea numai o lege.
Materialulu acestei proceduri se afla în santele cano-
ne. Eu sum de parere ca comisiunea de 27
membri care este însărcinată cu elaborarea pentru
organizarea metropoliei totu odată să emită din si-
nulu ei o comisiune juridică, care să elaboreze
unu proiectu de procedură pentru trebile divortiale
și disciplinari pentru totă Ierarchia, până acum a
fostu procedură veche în causele divortiale și dis-
ciplinare pentru trecutulu bună; însă acum vedemu
ca în toate procedurile civile se facu reforme.

Dlu deputatu Glodariu: Asiă este.

Dlu dep. Ionescu: Pentru scrisorile care se
schimba în procesele divortiale precum este res-

punsulu, replica și celelalte, n'avem în procedură de până acum nici o dispoziție; așa este și în privința ascultărilor martoriilor? Totu așa este și în cauză disciplinării. Preotii se judecă și se delatură din funcție și nu se știe după ce lege. Așa dar eu propun ca să se aleagă din comisiunea emisă pentru elaborarea proiectului privitor la organizarea metropoliei noastre o alta comisiune juridică ca să elaboreze un proiect de procedură pentru dreptul divorțial și disciplinar.

Esc. Sea Dlu. Presedinte: Eu vreau să dau mica deslușire în privința acestă.

Dlu. dep. Ionescu a avut totu dreptul (sa audim!) când a făcut propunerea sea, pentru ca în adevăr în Ungaria pre vremea aceea până a fostu sub metropolia serbăscă a existat o sistemă consistorială, care a trecut prin tradiție. Această sistemă a fostu compusă din partea unui mirenu român și firesce după Verboőcz. Nu e dară mirare, deca astăzi un membru alu congresului național nu se poate mulțumi cu această sistemă ci i-si ia refugiu la știință juridică din afara. Eu însă rog pe dlu. deputatu Ionescu, că sa nu parăsască și în privința acestă terenul bisericescu, terenul codificării sf: canone căci, pre terenul acestă va afla ună mai desăvârșită legislație, decât pre partea din afara. Codificatiunea acestă cuprinde în sine toate dela Alfa până la Omega. Când se în templă vreo diferență între doi preoti atunci preotii să meargă la Epp. și săi spună, că săi dea voia a-si alege pre unu judecatoriu și judecându-i acestă se va ține de judecată. În privința competenței înca se afla în canone dispoziții prescrise, așa dară n'avem a deduce codificatiunea dela Verbőczy ori dela alta codificatiune. În privința procedurii în cauzele divorțiale înca aflăm în Canone dispoziții încât și procedură protocolară este iertată, și îndigată la părțile mai sarace, care nu pot plăti scrisorile recerute. În canone este așa dară și competența Instantielor destul de fixată. Este disu acolo ca, cutare obiectu sa ține de forul acestă, cutare de celalaltu, fara sa luăm refugiu la Verbőczy sau la Stahl, toate acestea se afla și în elaboratul meu. Firesce eu nu m'am putut sa me lasu în toate părțile, decât amu fissat numai principiile. Ve rog înse, și eu dicu, deca veti avea bunătate a elaboră și în detaliu unu proiectu în privința acestă, veti face foarte bine. Spre înlesnire veti afla toate în dreptul canonicu, unde este vorbă despre ocarmuirea bisericească. Mai departe în privința ordinii instantielor este de lipsa sa se stabilească 3 instanții și pentru Mitropolia și adevă: antaia instanția, scaunul protopopescu, a două scaunul Eppescu și a treia scaunul mitropolitănu. Cea dintăiu instanția este judecatoriă ordinara, apoi instanția a II este foru apelatoriu și deca judecată scaunului se întărește de consistoriu episcopescu, alta revisiune mai departe nu este. Această teoriă corespunde și altor teorii civile și criminale, dară nu că și când amu fi luat noi, formatiunea dela judecatoriile civile, căci noi avem bas'a în Canone. Asadar Consistoriul episcopescu în cauze matrimoniale este a II și ultimă instanția. În alte cazuri înse Consistoriul episcopescu este, precum în casu de escesu alu unui preotu, I. instanția și Consistoriul Metropolitanu a II și ultima instanția. În cazuri de cërta între Episcopi este consistoriul Mitropolitănu I și ultimă instanția. Mi pare bine ca Dlu. deputatu Ionescu au adus această întrebare înainte și recomendu motiunea dănsului și deca va fi de trebuință potu sa dau acestei comisiuni instrucțiunea ce amu tipăritu pentru Eparchia noastră.

Acăsta instrucțiune e regulată pre bas'a vechia a bisericii noastre, ea aru fi remasă în Banatu și Ungaria de nu s'aru fi intemplat sa vina sub Ierarhia serbăscă. Eu ve marturisesc ca cându mi vinu înainte procese asupra unui preotu pentru cununia clandestină că sa nu mi se dica că eu sum prea aspru le dau îndreptu spre judecare la scaunul protopopescu, și apoi sa vedă ca cum de aspru lu judeca (ilaritate.) Totu deauna se osăndesce respectivul la casare și numai consistoriul episcopescu mai întărește în cauză acestă.

Dlu. dep. Galu primesc propunerea dep. Ionescu cu modificarea făcută de Esc. dlu. presed. și e de parere, ca comisiunea, care se va esmice, sa constea din membrii, cari au pre deplină cunoștință juridică teoretică și practică.

Dlu. dep. Al. Popoviciu în legătura cu cele precedente afla de lipsa a face propunere, ca pre viito-

congresulu sa sa chame pre bas'a unei legi constituționale.

Esc. Sea Dlu. Presedinte receră pre Dlu. deputatu, a lua în considerație cele ce se afla în proiectulu asternutu, la pag. 76., pentru ca acolo se dice anumitu de chiamarea la congresu cu deosebire aceea, ca acolo se numesce și n o d u.

Dlu. dep. Hani'a cu privire la propunerea dlui deputatu Galu, carele dice, ca la alegerea membrilor comisiunii însărcinate cu elaborarea unui proiectu de procedură pentru cauzele matrimoniale și disciplinare sa se ia în privința la barbatii, cari au cunoștință practică juridică, reflectă, ca e de acord cu Dlu. propunătoriu în principiu.

Are însă de a observă, ca trebuie sa se facă distincție între afaceri judiciare civile și criminale de o parte, și între cele bisericesci de alta parte. Judecătorelul civilu și gratulă, cându pôte termina unu procesu în tempulu celu mai scurtu. Nu e însă totu așa și cu cauzele judecătorești bisericesci și aici are înaintea ochilor cu deosebire procesele divorțiale, cari de multe ori după ce s'au terminat, litigantii earasi se împacă spre a vietui la olaltă. Este dar de parere ca la această comisiune sa se considere și barbatii, cari au prasa și cunoștință deplină în cauzele judecătorești bisericesci.

Esc. Sea Dlu. Presedinte reasumandu arata, ca elaboratul seu cuprinde în sine tratarea obiectului la care sa referă propunerea dlui Ionescu, pentru ca unde e vorbă despre protopopiate, despre eparchii, și metropolia, acolo este totdeauna vorbă și despre sinode că foruri judecătorești. Mai departe recomanda în privința acestă partea cea din urma a dreptului canonicu.

Dupa acestă s'a primitu alegerea unei comisiuni speciale.

Dlu. dep. Macelariu face propunerea, că sa se amane alegerea acestei comisiuni pe mâine (se primesce.)

Din ședința a 4-a împartăsimu deocamdata următoarele:

Dupa verificarea protocolului se verifica deputatii Babesiu, Atanasieviciu, și Miclea; se ia știință despre o depesă telegrafică a colonelului Doda, prin care anunția congresului depunerea mandatului.

Deputatul Borlea face propunerea de a se adresa dietei Ungariei unu memorandu, respective protestu cu privire la proiectulu de lege asternutu dietei Ungariei pentru organizarea școlilor. Deca astă nu s'aru primi se aduca congresulu o rezoluție asupra acestui obiectu și sa imputernicească respective, îndătoresca pre Pré Sântia Sea Metropolitanu că Preside congresulu, a face pre basea acestei rezoluții toti pașii necesari de a împedecă aducerea unei atari legi. Dupa ore care discușiuni asupra acestui obiectu, și adevă cându e de a se pune la ordinea zilei, se oțărește ca deca voru iertă împregiurările și astăzi. — Se face alegerea comisiunii pentru fipsarea unei proceduri. — Dr. Tincu e de parere, că sa se aleagă o comisiune, care sa facă unu elaboratu cu privire la propunerea lui Borlea. Mai târziu se suspende ședința și la redeschidere se alegu membrii comisiunii propuse de Dr. Tincu.

Varietăți.

Anunțu școlasticu.

Inceputul anului școlasticu 1868/9 la institutul teologicu gr. orientălu din Aradu se va lua dela 14 a. c. cal. vechiu; pre carea di toti elevii acestui institutu au a se infățișă aici pentru înscriere și intrare în orlulu școlasticu.

Aradu, 18. Septemvrie, 1868.

Diracțiunea institutulu teologicu gr. or. aradanu.

Publicatiune.

Prin grătișulu decretu reg. guberniale cu datulu 16. Iuliu 1858 Nr. 12.764 s'a concesu comunității Branulu (District. Făgărașulu) ținerea a două terguri de țără în fiecare anu, și adevă unulu în 8 Augustu și altulu în 6. Octombrie, c. a. cărora voru premerge câte una di îndătenatele terguri de vite. Acestă se aduce la publica cunoștință.

Branu, 30 Augustu 1868

Oficiulu comunale.

Inștiințare.

Subscrișulu, înștiințandu aici în Aradu o „Fabrică de aurituri“ are onore a aduce la cu-

noscință p. t. domnilor nobili — proprietarilor mari — onoratulu publicu — și deosebi venerabilei preotimi și reprezentantilor bisericesci; cumca în fabrică sea se afla de vendiare totu felulu de obiecte care de care mai frumoșe și gingășie aurite, și se potu procură mei alesu Luminarie și Polican de pentru biserici și sași o ne, precum, Ripidi cu ceruce complete și anume gatite în modulu celu mai gustos — pre semă bisericelelor române gr. or.

Cu deosebire subscrișulu, întărește — făcându — în Ungaria, Transilvania, Banatu și confiniile militare, totu felulu de „aurituri“ și marmore precum sunt templele și alte cele de lipsa la biserici cum și renoirea auriturilor vechi după modelulu celu mai nou și picant; garantandu totu odata despre lucrulu promptu, durabilu, și servitiu punctualu — pre lângă prețurile cele mai proporționate și estine. —

Aradu, în Septemvrie, 1868.

Georgiu Priegl,

Fabricantulu de aurituri în Aradulu vechiu.

Concursu.

Pentru stațiunea de invetitoriu în clasă III (treia) la școala normală gr. or. centrală din comună colectivă Branu este vacantă. De aceea, pentru ocuparea lui se scria, concursu.

Salariulu anualu este de 200 fl. v. a. precum și cuartirulu gratis —

Rogările pentru acestu postu sa se tramita până în 10. Octombrie cal. nou a anulu cur: la subsemnata Eforia școlară per Brăsovu la Branu în Moiceiu Inferiōre documentându concurenții și aceea, cumca întielegu bine și limbă germană —

Branu în 28. Septembrie 1868.

Dela Eforia școlei normale centrale Brănene.

I. Persiōiu parochu că presedinte.

Publicatiune.

Înscrierile studiosilor la gimnaziulu reg. de stat din Sabiu se va începe în 28 Septemvrie a. c. acestia au a se însinua la reg. direcțiune a gimnaziulu. Scolarii cari intra întâiasidata în acestu gimnaziu voru avea a produce, pre lângă atestatul de botesu, testimoniulu școlarulu din a 4-a Clasă elementară seu din clasă gimnazială, ce o au absolvatu mai pre urma și a solvă taxa de intrare cu 2 fl. 10 xr. v. a.

Cei ce nu se țin de religiunea catolică suntu datori a se legitima despre facutele loră însinua la catechetulu lor.

Esamenel de primire și de repetiție se voru începe în 2 Octomb. la 8 ore diminea.

Anulu școlarulu se va începe la 1-a Octomvrie prin chiamarea spiritulu sântu și studiosii de religiunea catolică voru avea a se infățișă spre școpulu acestă la diu'a numita la 8 ore în institutul gimnazialu.

26—2

Pentru economii de oi.

În dominiulu Berchiesiu (lângă Clusiu) se afla nutrementulu recerutu pentru iernatul de 1500—2000 de oi; adevă circa 5000 magi de fenu, totu atâtea paie și locu aptu de pasiune pentru toamna și primăvera. Acestea seu suntu de vendutu cu prețuri moderate, seu va primi dominiulu iernatul oilor pre lângă tacsă.

Oferte pre numeru mai micu înca voru fi respectate. Reflectantii binevoiescă a se adresă până la 15. Octombrie c. n. cătra.

A. Trombitiasiu
(per Mociu în Berchiesiu)

Concursu.

Stațiunea de parochu din Măgărașiu în Tractulu Protopopiatulu alu II. alu Brăsovlui devenind vacantă, prin transfărașarea preotulu de acolo la parochia Bodului, se scrie prin acestă concursu.

Competitori la această parochia preoti seu Clerici absoluti, sa trimita cererile lor cu documentele de lipsă, la subscrișulu scaunulu protopopescu până la 30 Septembrie a. c.

Scaunulu protop: gr. or. alu II alu Brăsovlui. Brăsovu în 4 Septembrie 1868.

Ioann Petricu,
Protopopu.